

**საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი
რესურსების მინისტრის**

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № ი - 164

“ 16 ” 03 2009 წ.

ქ. თბილისი

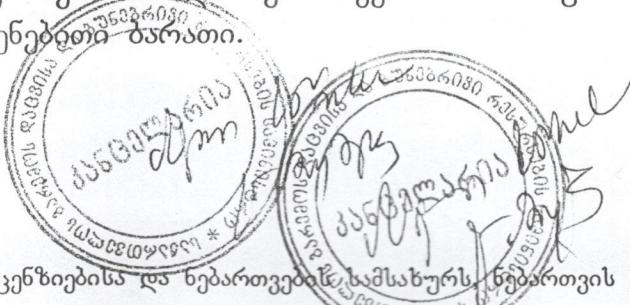
შ.კ.ს. „ასკანა“-ზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის შესახებ

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24 მუხლის, მე-4 პუნქტისა და „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს შ.კ.ს. „ასკანა“-ზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა – ოზურგეთის რ-ში, ქ. ოზურგეთში, სასარგებლო წიაღისეულის (ასკანას ბენტონიტური თიხის) გადამუშავებაზე;
2. ნებართვის მფლობელმა უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული სანებართვო პირობების შესრულება;
3. ნებართვა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით;
4. ეს ბრძანება დაუყონებლივ გაეგზავნოს ნებართვის მფლობელს
5. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს მთავრობაში (ქ. თბილისი, ინგოროვას ქუჩა №7) მისი ძალაში შესვლიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №32; 04.03.09წ. და ლიცენზიებისა და ნებართვების სამსახურის უფროსის ნიკოლოზ ჭაბნაკიას მოხსენებით ბარათი.

გიორგი ხაჩიძე
მინისტრი

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გ. გულუას ქ.6, ტელ: 72-72-00, 72-72-20, ფაქსი: 72-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 32
“04” 03 2009 წ

1. პროექტის დასახელება – „ბენტონიტური თიხის გადამამუშავებელი ქარხნის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“.
2. ინვესტორის დასახელება და მისამართი – შ.კ.ს. „ასკანა“, ქ. ოზურგეთი, ჩოხატაურის ქ. №20;
3. განხორციელების ადგილი – ოზურგეთის რაიონი, ქ. ოზურგეთი, ჩოხატაურის ქ. №20
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 04.02.09წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შ.კ.ს. „ჩერო კონსატინგი“;

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

შ.კ.ს. „ასკანა“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილებელად წარმოდგენილია: „ბეტონიტური თიხის გადამამუშავებელი ქარხნის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“.

საწარმოო ობიექტი განთავსებულია გურიის რეგიონში, ქ. ოზურგეთში, ჩოხატაურის ჭუაბაზე. ქარხნა განთავსებულია არასასასოფლო-სამურნეო დანიშნულების მიწაზე, რომლის მიერ დაკავებული ტერიტორია მთელ პერიმეტრზე შეღობილია და მისი საერთო ფართობია 35422 მ². წარმოება ექსპლუატაციაშია 1959 წლიდან.

ვინაიდან ტექნიკურ-ტექნოლოგიური პროექტი არ ითვალისწინებს ახალი საწარმოს მშენებლობის საკითხს, არამედ გათვალისწინებულია ბენტონიტური თიხის გადამამუშავებელი ქარხნის ტერიტორიაზე არსებულ ობიექტებთან დაკავშირებული მხოლოდ სარეაბილიტაციო სამუშაოები, ალტერნატიული ვარიანტები არ განხილულია.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მიმოხილვა, რეგიონის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი, ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება, მეტეოროლოგიური და კლიმატური მახასიათებლები, ატმოსფერული ჰაერის ფონური დაბინძურების მდგომარეობა, ბუნებრივი რადიაციული ფონის და ხმაურის გავრცელების საკითხები, გეოლოგიური და სეისმური პირობები, ნიადაგები, მცენარეული საფარი და ცხოველთა სამყარო.

თავდაპირველად ქარხნის შემადგენლობაში შედიოდა: თიხის საფქვავი, ქიმიური აქტივაციის, „ასკანიტ-ლვ“-ის (ლვინის) და თექვადი საპნის საწარმოები. 1997 წლიდან ქარხანაში ფუნქციონირებს მხოლოდ ერთი, ბენტონიტური თიხის გადამამუშავებელი სამქრო, რომელიც უშვებს ორი მარკის ცეცხლგამძლე საყალიბების „ლიტობენტ-1“-ს და „ლიტობენტ-2“-ს და ლვინის წარმოების ტექნოლოგიისათვის საჭირო „ასკანგელ ლვ“-ს. საწარმოს წლიური წარმადობა სამივე სახის პროდუქციაზე საშუალოდ შეადგენს 5000 ტონას. სამუშაო გრაფიკი წელიწადში ერთცვლიანი (8 სთ) 200 სამუშაო დღე.

ქარხნის სტრუქტურული შემადგენლობაში შედის: ადმინისტრაციულ შენობა, თიხის საფქვავი საწარმო, „ასკანგელ ლვ“ საამქრო, მზა პროდუქციის ჩასატვირთი საამქრო, მატერიალურ-ტექნიკური საწყობი, მექანიკური სახელოსნო, სატრანსფორმატორო, ელ. მექანიკური სამქრო, ავტომანქანების გადახურული სადგომი, სარემონტო ბოქსით, ავტოგასამართი სადგური და საშხაპე.

ბენტონიტური ფხვნილები მზადდება თიხის საფქვავ საამქროში, რომლის შემადგელობაშიც შედის ორი წისქვილი (ერთი მათგანი სათადარიგო).

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად საამქროს ტექნოლოგიური დანადგარებია: თიხის საჭრელი მანქანები, საშრობი დოლები, საშრობი დოლების საცეცხლურები, კენტილატორები, ჩამჩებიანი ელეგატორი, წისქვილები, ციკლონები და მტვერდამჭერი ფილტრი; ასევე მზა პროდუქტის სილოსი, შემფუტავი დანადგარი, მაზუთის ავზები, საოპერატორო და ლენტური კონვეიერები. თიხის საჭრელი მანქანების, საშრობი დოლების და ლენტური კონვეიერების მართვა ხორციელდება საოპერატოროდან.

საშრობი დოლის ნამწვავი აირები მტვერთან ერთად გაიწოვება ВЦ-10 მარკის ვენტილატორით, ნამწვი აირები გაივლიან АРДЦ-10 მარკის აეროდინამიკულ ციკლონს, რომელშიც ხდება მტვრის მყარი ნაწილაკების დალექვა და წისქვილის ბუნებრში ჩაყრა. გაწმენდილი აირები ვენტილატორიდან გაიფრქვევა ატმოსფეროში. წისქვილს ემსახურება ВЦ-10 მარკის ვენტილატორი, ცН-15-800 მარკის ციკლონი და СМЦ-166A მარკის ფილტრი, რომელთა საშუალებით წარმოებს თიხის წვრილი ფრაქციის და მტვრის დაჭერა. სილოსიდან და ფილტრიდან მზა პროდუქტი მიეწოდება სილოსის, რომლის ძირში მოწყობილია თიხის შემფუტავი დანადგარი. პარკებში შეფუტული თიხა იტვირთება სატვირთო ავტომობილებში ან რკინიგზის ვაგონებში.

საშრობი დოლების სისტემაში შემაგალ საცეცხლურებს მაზუთი მილსადენით მიეწოდება საამქროს შენობის გარეთ დამონტაჟურებული სამი (25მ³, 18მ³ და 7მ³) ავზიდან, რომელთა ჯამური მოცულობა შეადგენს 50 მ³-ს. სამივე რეზერვუარი დამონტაჟებულია შენობის გარეთ დაახლოებით 3,5 მეტრის სიმაღლეზე, რომელთა ქვეშ არ არსებობს

მაზუთის დაღვრის შემთხვევაში ტერიტორიაზე გავრცელების შემაკავებელი მიწაყრილი, აღნიშნული შედის სარეაბილიტაციო სამუშაოების შემადგენლობაში.

მიწაყრილის შიდა ტერიტორია ნიადაგისა და გრუნტის დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით დაიფარება წყალგაუმტარი მასალით, შესაძლებელია თიხით. ოვითონ რეზერვუარები საჭიროებენ შეღებვას უსაფრთხოების მოთხოვნების შესაბამისი სადებავით.

ქარხანის ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია საავტომობილო სატრანსპორტო საშუალებების სადგომის მოწყობა. ავტომანქანებისა და ქარხანაში მომუშავე მუხლუხოიანი ტრანსპორტის საწვავით (დიზელით) გაიმართება მიმდებარედ არსებულ ავტოგასამართ სადგურზე. საწვავის დაღვრის შემთხვევაში მიმდებარე გრუნტის დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით საჭიროა ავტომანქანების სადგომის ირგვლივ საწრეტი არხის მოწყობა, რომლითაც დაღვრილი საწვავი შეგროვდება არხთან დაკავშირებულ ლითონის ავზში.

შ.პ.ს. “ასკანას” მანქანა-დანადგარების შესაკეთებლად გააჩნია მექანიკური სახელოსნო. ქარხნის ტერიტორიაზე განთავსებულ პირები სახელოსნოში განლაგებულია სამი სახარატო ჩარხი, საფრეზი, საღარავი, სალესი და ორი საბურღი დაზგა (ერთდროულად მუშაობს ერთი ერთეული), წერხი და შედუღების პარატი.

ქარხნის ტერიტორიაზე არსებობს ელექტროქესადგური. გარე განათების ქსელი შესრულებულია ლითონის ანძებზე. საწარმოს ტერიტორიაზე დამატებით დამონტაჟდება გარე განათების სისტემა.

სტატიკური ელექტროობისგან დაცვის მიზნით საწარმოს ტერიტორიაზე ვერტიკალურ დგარებზე 16 მეტრის სიმაღლეზე დამონტაჟებულია დამიწების საერთო კონტურთან მიერთებული მეხამრიდები.

საწარმო ობიექტის ფუნქციონირების პირობებში, მისი ტექნოლოგიური პროცესიდან გამომდინარე, გარემოს მთავარი დაბინძურების წყაროები იქნება: საშრობი დოლი, წისქვილი, ნედლეული მასალების ჩამოცლისა და შენახვის ადგილები, გრეიფერით ჩატვირთვა საჭრელში, ნედლეულის ლენტური ტრანსპორტიორით საჭრელიდან ლუმელში ჩატვირთვა, ლენტ. ტრანსპორტიორიდან წისქვილში ჩატვირთვა, პროდუქციის გადატვირთვა სილოსებში, პროდუქციის დაფასოება, მაზუთის რეზერვუარები, შედუღების აგრეგატი, მექანიკური საამქრო და დიზელის საწვავის გასამართო დგარი.

აღნიშნული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში, მავნე ნივთიერების სახით, მოსალოდნელია არაორგანული მტვერის, რკინის ოქსიდების, მანგანუმის და მისი შენაერთების, აზოტის ოქსიდების, გოგირდის დიოქსიდის, ნახშირბადის ოქსიდის, ჭვარტლის, გოგირდწყალბადის, აირადი ფტორიდების, ნაჯერი ნახშირწყალბადების, მაზუთის ნაცარის და სუსტად ხსნადი ფტორიდების გამოყოფა, რომელთა გაბნევის ანგარიში შესრულებულია მოქმედ ინსტრუქციულ-მეთოდოლოგიურ ლიტერატურაზე დაყრდნობით, გაფრქვევის ყველა წყაროს და არსებული ფონის გათვალისწინებით, კომპიუტერული პროგრამის “ეკოლოგი”-ს საშუალებით. გზშ-ს ანგარიშის თანახმად, არც ერთი მავნე ნივთიერების გაანგარიშებული მაქსიმალური კონცენტრაციები, უახლოესი დასახლებული პუნქტების მიმართ, არ გადააჭარბებს ნორმებით დადგენილ შესაბამის მაჩვენებლებს.

ქარხნის სასმელ-სამეურნეო წყლით მომარაგება ხდება ქ. ოზურგეთის წყალმომარაგების სისტემიდან. სამეურნეო ფერადური ჩამდინარე წყლების მისაღებად გააჩნია $14,4\text{m}^3$ მოცულობის ($4,0 \times 3,0 \times 1,2$) სპეციალური ორმო, რომელიც შევსების შემთხვევაში დაიცლება სპეც. ავტომანქანებით (საასენიზაციო) და ჩაშვებული იქნება ქ. ოზურგეთის საკანალიზაციო ქსელში ათვისებული სამსახურის კომუნალურ სამსახურთან შეთანხმებით.

სანიაღვრე ჩამდინარე წყლები წარმოქმნება ატმოსფერული ნალექების შედეგად. საწარმოს ტერიტორიაზე გაყვანილი სანიაღვრე ატმოსფერული წყლები არხები, თავს იყრიან ერთ ძირითად შემქრებ არხში, საიდან ატმოსფერული წყლები გაწმენდის გარეშე ჩაედინება ქარხნის მიმდებარედ გამდინარე კარგი მდგრად სკუბში (მდ. სკუბი მშრალ გვალვიან სეზონში ხშირად შრება).

ქარხნის ტერიტორიაზე გათვალისწინებული სარეაბილიტაციო სამუშაოები ძირითადად მიმართულია წყლის რესურსების დაცვისათვის. დაგეგმილი შემარბილებელი დონისძიებების მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს: ქარხნის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების გაწმენდა, ავტოგსამართი სადგურის ირგვლივ საწვავის დაღვრის გავრცელების საწინააღმდეგო და მაზუთის შემკრები რეზირვუარების ქვეშ დაღვრის გავრცელების საწინააღმდეგო ბარიერების მოწყობა და ქარხნის ტერიტორიის დატბორვისგან დაცვის მიზნით ტერიტორიაზე არსებული სანიაღვრე წყლების მიმდები არხთა სისტემის რეაბილიტაცია.

ვინაიდან ექსპლუატაციის პროცესში ხმაურის წარმომქმნელი წყაროები და ხელოვნური ფიზიკური ველები (ვიბრაცია) საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით განაწილებულია დახურულ შენობაში და ამ წყაროებიდან საცხოვრებელი ზონები დაცილებულია დაახლოებით 100 მეტრით, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედება არ გადაჭარბებს ნორმატივებით დადგენილ მაჩვენებლებს. დახურული შენობის შიგნით მომუშავე პერსონალი უზრუნველყოფილი იქნება სმენის დამცველი საშუალებებით. მონიტორინგის გეგმის მიხედვით წელიწადში ორჯერ შემოწმდება ხმაურის დონეები, როგორც სამუშაო ადგილებზე, ასევე საამქროს გარეთ და დასახლებული ტერიტორიების მიმდებარედ.

ბენტონიტური თიხის გადამამუშავებელ ქარხნას გააჩნია ნარჩენების მართვის გეგმა. მას გაფორმებული აქვს ქ. ოზურგეთის კომუნალურ სამსახურთან ნარჩენების გატანასთან დაკავშირებული ხელშეკრულება. ყველა თანამშრომელი გაფრთხილებულია, რომ დაუშვებულია ნარჩენების უკონტროლო (უნდართვო) წვა ან მისი ნიადაგში მათი ჩამარხვა. ნარჩენების გატანამდე მათი დროებითი განთავსება ხდება ქარხნის ტერიტორიაზე სპეციალურ ჰერმეტიულ საცავებში, რაც გამორიცხავს მღრღნელებისა სხვადასხვა სახის მწერების გაჩენას.

ასკანის ბენტონიტური თიხის გადამუშავების შედეგად საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნები არ არის, პროდუქტის დაფასოების პროცესში ნარჩენი შეიძლება იყოს ქაღალდის არაკონდიციური ტომრები, რომელთა რაოდენობა ძალიან მცირეა და მათი განთავსება სამურნეო ნარჩენებთან ერთად ხდება.

ქარხნის მფლობელობაში მყოფი აგტო- და მუხლუხოიანი ტრანსპორტის სარემონტო სამუშაოებთან დაკავშირებით უტილიზირებადი ნარჩენების სახით შეიძლება წარმოიქმნას სატრანსპორტო საშუალებების გამოცვლილი ლითონის შემცველი ნაწილები, რომელიც ჩაბარდება ჯართის მიმღებ ორგანიზაციებში და ნაკლებად დაბინძურებული ზეთები დაახლოებით 30 ლიტრის ოდენობით, გამოყენებული იქნება ტექნოლოგიურ ციკლში მომუშავე კვანძების შესახეთად.

გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, ტოქსიკური ნარჩენების (აკუმულატორები, დამუშავებული საპოხი მასალები, (ინდუსტრიული ზეთები) ნავთობპროდუქტებით გაედენთილი სპეციანსაცმელი და ძონძები, რომლებიც არ ექვემდებარებიან გაწმენდას, მაზუთის რეზირვუარის გაწმენდითი სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ნავთობშლამები) საბოლოო განთავსების ადგილის ან უტილიზაციის ნებართვის მქონე საწარმოების მოძიებამდე, დროებით განთავსდება ლითონის კასრებსა და სპეციალურ დახურულ კონტეინერებში. ატმოსფერული ნალექებისა და მზის ენერგიისაგან დაცვის მიზნით კასრები და კონტეინერები მოთავსდება გადახურულ სადგომებში. ამ ნარჩენების წლიური, მცირე ოდენობიდან გამომდინარე მათი დაგროვება გათვალისწინებულია ორწლიანი ციკლით.

წარმოდგენილ დოკუმენტში ასევე განხილულია ისეთი საკითხები, როგორიცაა ხანდარსაწინააღმდეგო დონისძიებები, უსაფრთხოების მოთხოვნები, გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ზომები, საწარმოს მართვისა და მონიტორინგის საკითხები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში დამოუკიდებელი ექსპერტების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის მესამე თავს.

III. პირობები

1. საწარმოს ხელმძღვანელობის მიერ 6 თვის ვადაში დამუშავდეს და შეთანხმდეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) კონკრეტული გეგმა;
2. ავტოგასამართი სადგურისა და მაზუთის რეზერვუარის ირგვლივ მოეწყოს დაღვრილი საწვავის შემკრები არხი და დაღვრების შემაკავებელი ბარიერი;
3. საწარმოს ტერიტორიის დატბორვის თავიდან აცილების მიზნით განხორციელდეს სადრენაჟე არხების რეაბილიტაცია;
4. მოეწყოს სანიაღვრე წყლების გამჭმენდი სისტემა;
5. განხორციელდეს როგორც ძირითადი ტექნოლოგიური ხაზის მტვერდამჭერი სისტემა და პროდუქციის მიმღებ სილოსში დამონტაჟებული ქსოვილოვანი ფილტრების მუშაობის ეფექტურობა პერიოდულად შემოწმდეს კანონმდებლობით დადგენილი ფორმით (პად-1,2,3), რაც განსაზღვრულია ზღვ-ს ნორმატივების პროექტის მე-10 თავში;
6. მოხდეს დაბინძურების სტაციონალური წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგისა და ანგარიშგების წარმოება საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2008 წლის 34 სექტემბრის №667 ბრძანების შესაბამისად;
7. მომსახურე პერსონალი აღიჭურვოს სპეც. ტანსაცმლითა და მტვრისა და ხმაურისაგან დაცვის ინდივიდუალური საშუალებებით;
8. საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიაზე, არაორგანული მტვერის გაფრქვევის შემცირების მიზნით, მოეწყოს გამჭვანების ზოლი.

IV. დასკვნა

შ.კ.ს. „ასკანა“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „ბენტონიტური თიხის გადამამუშავებელი ქარხნის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.

ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი:

ნიკოლოზ ჭახნაკია
(სახელი, გვარი)

ბ.ა.

(ხელმოწერა)

საქალთველოს გარემოს დაცვისა
და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო

გარემოზე ზემოქმედობის ნივართვა № 00198

ଜନିଦୀ ମୋଡୀ „ ୧୬ „ „ ହାତ୍ଯାକାଣ୍ଡ „ ୨୦୦୯ ଫେବୃଆରୀ

1. ნებართვის მიმღები სუბიექტი	შპს „სტანდარტი“
2. საქმიანობის მიმღები	სახურის წილის მიმღები (აქციას შეფრთხის მიხედვის) გადამზადებული
3. განსახორციელებელი საქმიანობის აღიაღმდებარებისა და მიმღები	ოფიციალური სისტემი, ქ. თბილისი სამსახურის ქ. № 20
4. დოკუმენტაციის მომამზადებელი ორგანიზაცია	შპს „სტანდარტი“
5. ნებართვის მისაღებად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია	კონკრეტული გენერაციის შესრულების აზრით
6. ნებართვის გაცემის საფუძველი	ცურავების აღსრულების დაცვის შემთხვევაში № 32; 04.03.09
7. ნებართვის პირობები	ცურავების მომზადების კონკრეტულ მდგრადი დაყრდნობის სამიზნო გენერაციის მიზანის მიხედვის მიზანის მიზანის

ვარემობების მეთქმედების ნებართვა ვაცემულია:

კარელოვი იქმომედებონ სქათითა ტაქერელი.

საქართველოს კანკიტი დაცვისა და
მცხოვრი რესურსების სამინისტროს
კვლეულაში მიღებული წარმომადგენლო
(წერილი, სახელი, თანამდებობა)

კონფერენციალუ და გამოცემულ
საბოლოო კუთხის

бумажный фонарь

